

Referanser: KR 63/14, KR 36/13

Saksdokumenter:
KR 24.1/15 Årsregnskap 2014
KR 24.2/15 Årsrapport 2014

Finansiering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep - Tilskudd fra OVF i fremtiden

Sammendrag

Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep ble stiftet i 1996, med bakgrunn i vedtak i Kirkerådet, og er det eneste nasjonale og spesialiserte ressurs- og kompetansesenter for kirken i Norge.

Senteret ble de første årene i hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Kirkerådet, Stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg og Norges KFUK-KFUM.

Kirkerådets støtte til senteret har vært finansiert med tilskuddsmidler fra Opplysningsvesenets fond.

Tilskuddsmidlene fra Opplysningsvesenets fond skal gå til prosjekter med begrenset varighet og ikke til drift. Derfor har det vært problematisert at tildelingen av tilskuddsmidler fra OVF til stiftelsen har vart i så mange år.

Dette skjedde også ved behandlingen av tilskuddet for 2015, og resulterte i et eget vedtakspunkt i sak 63/14.

Vedtaket pkt. 3 lød:

«Kirkerådet ber om å få seg forelagt en sak om finansiering av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep».

Formålet med denne saken er å gi Kirkerådet en innføring i økonomien til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, slik at Kirkerådet er bedre orientert om den økonomiske situasjonen når størrelsen for tilskuddet for 2016 skal drøftes.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet anbefaler at støtten til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep fra OVF for 2016 opprettholdes med kr 650 000.
2. Kirkerådet vil anbefale at Kirkerådets og bispedømmerådenes tilskudd fra 2017 dekkes av de økte rammene over statsbudsjettet slik at det ikke lenger bevilges driftsstøtte fra Opplysningsvesenets fond.

Saksorientering

Bakgrunn

Da Kirkerådet behandlet OVF tildelingen for 2015 ble det stilt spørsmål om finansieringen av Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep og tilskuddets størrelse. Flere av representantene i Kirkerådet, refererte til at de også gav driftstilskudd over OVF fra sitt bispedømme.

Kirkerådet bevilget kr 650 000 til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, det samme som i 2014, men gjorde samtidig et tillegg til vedtaket. Dette lød i pkt. 3:

«Kirkerådet ber om å få seg forelagt en sak om finansiering av Kirkelig Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep».

Opprinnelig forslag til vedtak for 2015 innebar et tilskudd på kr 500 000, en reduksjon på kr 150 000 fra 2014. Bakgrunnen var at senteret i 2014 fikk en utvidelse av statstilskuddet for kr 500 000, og således en utvidelse av rammen.

Følgende ble protokollert fra saksbehandlingen:

Jan Olav Olsen fremmet følgende forslag: Det vises til retningslinjer for disponering av tilskudd fra OVF der det fremgår at andelen til Kirkemøtet og bispedømmene skal være lik. Kr 150 000 flyttes fra vedtakets punkt 5 til vedtakets punkt 7, slik at tilskuddet til Ressurscenteret settes til kr 650 000. Tilskuddet til Kirkerådets ulike prosjekter reduseres forholdsvis.

Ivar Braut fremmet følgende forslag: Kr 100 000 flyttes fra vedtakets punkt 5 til vedtakets punkt 7, slik at tilskuddet til Ressurscenteret settes til kr 600 000. Tilskuddet til Kirkerådets ulike prosjekter reduseres forholdsvis.

Kirkerådets tilskudd fra OVF ble redusert ved tildelingen i 2009 med kr 50 000, fra kr 700 000 til kr 650 000. Vedtaket i KR i sak 08/09 ble gjort med 7 mot 6 stemmer.

I saksdokumentet i 2009 var det under vurderingen av søknaden beskrevet følgende: *«Det er noe uheldig at driftsstøtte til tiltaket har blitt liggende på OVF i 14 år, da OVF baserer seg på treårige prosjekter».* *«Senteret gjør et viktig arbeid og ekspertisen på feltet har i de senere år vært av stor betydning for kirken som helhet og for de personene det berører. Det foreslås at søknaden innvilges og at det over denne posten tildeles kr 650 000. Dette er en reduksjon på kr 50 000 i forhold til fjorårets bevilgning. Det bør være en målsetning at dette tilskuddet gradvis nedtrappes, da dette ikke er et prosjekt, og på den måten ikke kommer innunder retningslinjene for tildelingen fra Opplysningsvesenets fond».*

Når saken nå kommer opp igjen er det for å gi føringer for tildelingens størrelse for 2016.

Historien

Stiftelsen Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep ble etablert i 1996, som et uttrykk for at kirkene tar på alvor at overgrep, vold og krenkelser skjer mellom mennesker. Med Ressurssenteret ønsker kirken å bidra til arbeidet med å hele enkeltmenneskers skader etter overgrep og hjelpe dem med å finne gode måter å leve med det vonde som har skjedd, så vel som å forhindre og å forebygge at nye overgrep og krenkelser skjer i kirke og samfunn.

Virksomheten bygger sitt verdigrunnlag på tre prinsipper: Sannhet, verdighet og frihet for den enkelte. Erfaring med at overgriper har brukt Gud og Guds vilje som legitimering av krenkelser, gjør det nødvendig for kirken å ta avstand fra og formidle at denne sammenblanding av Gud og overgriper er misbruk av Guds navn.

En forutsetning for Ressurssenterets arbeid er nettopp en tydelig profilering av at Gud ikke vil overgrep, at overgrep er menneskers onde handling overfor andre mennesker og at overgriper er den skyldige.

Ressurssenteret har i dag tilbud til både kvinner og menn, samt kurs for fagfolk og kirkelige ansatte.

Samarbeidsrelasjoner

Kirkelig Ressurssenter ble startet opp som et samarbeid mellom Norges KFUK-KFUM, Diakonissehuset Lovisenberg og Kirkerådet. Disse så behovet for og viktigheten av en kirkelig innsats som tok menneskers erfaring av vold og seksuelle overgrep i samfunnet generelt og kirken spesielt på alvor. Senere har Norges kristne råd kommet inn som en ny samarbeidspartner.

Det var en langsiktig målsetting at «de frivilliges driftsmidler» skulle reduseres i retning av en statlig full finansiering. Det har skjedd en utvikling i den retning. «Eier»-støtten er gradvis blitt redusert og fra 2011 har det ikke vært tilskudd til drift fra de to medstifterne Norges KFUK-KFUM og Diakonissehuset Lovisenberg

Norges Kristne Råd, Norges KFUK-KFUM, Kirkerådet for Den norske kirke og Stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg har utgjort stiftelsens overordnede samarbeidspartnere. Disse er organisert i et representantskap, som blant annet oppnevner styret for stiftelsen.

Ressurssenteret samarbeider med ulike instanser innen kirke og samfunn som bispedømmene i Den norske kirke, kirkesamfunnene med medlemskap i Norges Kristne Råd, organisasjoner innenfor Den norske kirke og de kirkelige utdanningsinstitusjonene.

I 2015 sendte Stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg et brev av 28. april 2015, der de meddeler at de ikke lenger vil ha noen formell tilknytning til senteret og derfor heller ikke vil oppnevne noen nye medlemmer til representantskapet.

Behovene for senterets tjenester

Senteret har hatt en viktig rolle med å forebygge, håndtere og bearbeide overgrep.

Det har vært viktig for Den norske kirke å ha et slikt ressurscenter. Dette er et krevende felt på alle måter, og det er absolutt umulig for en eventuell rådgiver ved Kirkerådet eller bispedømmerrådenes administrasjon å inneha den nødvendige kompetansen.

Utfordringene for kirken i forbindelse med overgrep handler om at:

- Vi må forebygge.

For å hindre den komplekse smerten et offer for krenkelser påføres. Som kirke må vi sloss for å hindre overgrep.

For å ivareta troverdighet og tillit. Dåpskampanjer er bortkastet hvis kirken får rykte som sted for overgripere.

- Vi må ha gode måter å håndtere på.

Vi må sikre at den som kommer med en overgrepserfaring blir ivaretatt profesjonelt på alle vis.

Vi må sikre at *ansatte* som anklages blir ivaretatt på profesjonelt vis.

Vi må sikre at *frivillige* som anklages blir ivaretatt på profesjonelt vis.

Vi må sikre at menighetsfellesskapet blir ivaretatt på profesjonelt vis.

- Det må være fagutvikling på feltet.

Ikke bare psykologisk, men også religions-psykologisk, teologisk, ekklesiologisk, liturgisk (mao: det holder ikke med offisielle helsevesen).

Og håndteringsmessig. Heldigvis er det nokså sjelden overgrep skjer, få har mengdeerfaring i håndtering av slike saker.

- Dette er et tungt og krevende felt.

Det er generelt en motstand mot å ta det opp. Det er tungt å få menigheter til å lage beredskapsplaner, arrangere tabletop-øvelser for staber o.l. Noen må hele tiden være pådrivere. Dette er så ubehagelig at vi vil helst vil la det ligge.

- Den norske kirke har hatt lave tall på overgreps-statistikken de senere årene.

Det er ikke tilfeldig. Det skyldes nitid, faglig kompetent arbeide. Uten ressurscenteret vil det sikkert gå bra et år eller to og kanskje tre. Men så må Den norske kirke bruke penger på brannslukking i mediene, tillitsbrudd i befolkningen, advokater, rettssaker etc. det kan bli fryktelig dyrt å ikke ha et faglig godt arbeid på dette feltet! I tillegg til at vi som kirke har sviktet vårt dypeste anliggende.

Økonomiske rammevilkår - synspunkter fra stiftelsen

En gjennomgang av eksisterende økonomi

Regnskapet for virksomheten viste i 2015 driftsinntekter på kr 4 727 000 og driftsutgifter på kr 4 786 000, et driftsunderskudd på kr 59 000. Virksomheten hadde en opptjent egenkapital på kr 1 216 000.

Den statlige støtten har økt sin rammebevilgning - sist ved behandling av statsbudsjett 2014 i forbindelse med skifte av regjering, høst 2013, da ble rammen økt med kr. 500 000. Den totale bevilgningen av statlige midler fra post 75 på kr 2 872 000 i 2015. I tillegg har Kirkerådet bevilget driftstilskudd via OVF-midler. For 2015 er det sendt søknader om OVF-midler til alle bispedømmerådene knyttet til prosjektet Regional satsing. De siste årene har de mottatt fra kr 120 000 til kr 160 000 i OVF-midler fra bispedømmene. Sammen med OVF-tilskudd fra Kirkerådet på kr 650 000 utgjør dette et årlig tilskudd på ca. kr 800 000. Det er som kjent en god del administrasjon knyttet til søknad og rapportering på bruk av midlene.

Kirkeofringer utgjorde i 2014 en inntekt på vel kr 379 000. Fra 2005 har denne inntekten økt med kr 129 700. Bare i løpet av de siste tre årene er økningen i kirkeoffer på kr. 67 000.

Norges Kristne Råd har fastsatt en avtalt del av den årlige medlemskontingenten for kirkesamfunnene som et tilskudd til Kirkelig Ressurssenter. Det betyr at alle medlemskirkeene i Norges Kristne Råd bidrar med driftsmidler av ulik størrelse til Ressurssenteret. I 2014 utgjorde dette et bidrag på kr 74 000.

En avtale med 5 organisasjoner holdes fortsatt i hevd. Ressurssenteret sender hvert år en faktura til Samemisjonen, Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, Kirkelig Nødhjelp, Den norske kirke i utlandet og Stiftelsen Signo. Beløpet indeksreguleres hvert år. I 2014 utgjorde det kr 12 000.- for hver organisasjon, med et totalt beløp på kr 60 000.

Kirkelig Ressurssenter er i henhold til sine satsingsområder i gang med å styrke en regional tilhørighet med en allerede igangsatt satsing på domkirkebyene, møte med prostene og kirkevergelaget og tilbud om besøk i hvert prosti med en frekvens på 3-4 år i alle bispedømmene. Denne satsingen er under planlegging utvidet fra 2016 til å utgjøre tiltak og aktivitet på tverrkirkelig basis innen et relevant geografisk område.

Ressurssenteret er kjent med at OVF-midler ikke er tenkt bevilget til drift, men til prosjekt.

Aktuell situasjon

I tidligere kontakt og sist i referat fra den årlige styringssamtalen med Kirkerådet, er det henvist til Kirkemøtets sak 10/15 der det er vedtatt at tildeling av statstilskudd skal være forutsigbart framover.

Ressurssenteret vil fortsette med å søke eksterne prosjektmidler, der det lyses ut midler i tråd med senterets virksomhet og vedtatte satsingsområder både i kirke og samfunn.

Kirkerådets vurderinger

Kirkerådet vil foreslå at OVF tilskuddet for 2015 på kr 650 000 videreføres for 2016.

Fra 2017 anses det som hensiktsmessig at Kirkemøtet i 2017 samler alle dagens tilskudd i *en* ramme og at midlene bevilges fra den samlede statlige rammen før midlene fordeles på de andre tilskuddsmottakerne.

Dette vil føre til at tilskuddet fra OVF fra Kirkerådet (kr 650 000) og bispedømmerådene bortfaller (kr 150 000) og at Kirkemøtets regelverk for bruk av midler fra Opplysningsvesenets fond kan følges. Videre foreslås det å videreføre prosjektmidlene fra trosopplæringen på kr 200 000. Med statstilskuddet i 2015 fra post 75 på kr 2 872 000 vil dette samlet tilsvare en ramme på kr 3 872 000 i 2015 kroner.

Dette vil gi Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep en mer forutsigbar økonomi og gjøre oppfølgingen av de statlige tilskuddene enklere i fremtiden. Dette er ikke til hinder for at ressurscenteret arbeider for økte rammer og ekstern finansiering i fremtiden.

Senteret vil også etter 2017 motta tildelingsbrev. Tilskuddet blir å forstå som et basistilskudd til driften. Kirkerådet vil fortsatt stille krav om at senteret i sin årsrapport må synliggjøre resultater av arbeidet.

Økonomisk administrative konsekvenser

Kirkerådet har ansvar for forvaltningen av regelverket for Opplysningsvesenets fond vedtatt av Kirkemøtet. Dette setter begrensninger for bruk av tilskuddsmidler til drift.

Senterets økonomiske situasjon er krevende. Det er ikke alternativer til finansieringen av OVF tilskuddet. Da virksomheten kom inn på statsbudsjettet forutsatte departementet at Kirkerådet i tillegg måtte støtte virksomheten med egne midler.

Fra 2017 er det anledning til å tenke nytt om dette. Den statlige finansieringen blir da gitt i et samlet rammetilskudd, og det vil gjøre det mulig å se de statlige tilskuddene i sammenheng (OVF + post 75) slik at senteret kan få tildelingene i en samlet bevilgning.

Størrelsen på rammen vil alltid være en utfordring. Her vil Kirkemøtet gjennom sitt bevilgningsreglement måtte trekke opp noen retningslinjer som Kirkerådet må følge.